

POSTANOWIENIE

Dnia 18 października 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie skargi R.S. o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w P.

z dnia 14 stycznia 2015 r., sygn. akt I C (...), wydanego w sprawie

z powództwa R.S. obecnie M.S.

przeciwko R.S.

o rozwód,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 18 października 2017 r.,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

Pozwany R.S. wniósł skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 14 stycznia 2015 r. rozwiązującego małżeństwo z R.S. przez rozwód z jego winy.

W uzasadnieniu skargi podniósł, że wyrok został wydany z naruszeniem podstawowych zasad porządku prawnego, bez jego udziału w sprawie albowiem powódka zataiła przed Sądem informację na temat miejsca jego pobytu a ustanowiony kurator sądowy nie podjął za nieobecnego żadnej czynności procesowej. W ten sposób doszło do naruszeń art. 143, 431 oraz 432 k.p.c.

Ponadto skarżący wskazał, że wyrok Sądu pierwszej instancji nie został zaskarżony w drodze zwykłego środka odwoławczego dlatego, że pozwany dowiedział się o nim po jego uprawomocnieniu. Wniesiona skarga o wznowienie postępowania została odrzucona postanowieniem Sądu Okręgowego w P. z dnia 29 lutego 2016 r. z uwagi na jej niedopuszczalność ze względu na wcześniejsze zawarcie kolejnego związku małżeńskiego przez R.S..

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 424¹ § 1 k.p.c., skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przysługuje od prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, gdy przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego orzeczenia w drodze przysługujących środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Przytoczony przepis wyraża zasadę, że przesłanką dopuszczalności skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest wykorzystanie przez stronę przysługujących jej środków prawnych. Wyjątek od tej zasady przewiduje art. 424¹ § 2 k.p.c., który w sytuacji, gdy strona nie skorzystała z przysługujących jej środków prawnych, dopuszczalność skargi uzależnia od kumulatywnego spełnienia dwóch przesłanek: istnienia wyjątkowego wypadku oraz wystąpienia niezgodności z prawem o kwalifikowanym charakterze, wynikającej z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 2006 r., I CNP 4/06, OSNC 2006, Nr 6, poz. 113).

W orzecznictwie Sąd Najwyższego zostało wyjaśnione, że wyjątkowe wypadki, o których mowa w art. 424¹ § 2 k.p.c., odnoszą się także do przyczyn nieskorzystania przez stronę z przysługujących jej środków zaskarżenia. Przyczyny te muszą mieć charakter wyjątkowy w znaczeniu obiektywnym, co oznacza, że chodzi o wyjątkowe okoliczności obiektywnie uniemożliwiające stronie wniesienie środka zaskarżenia, a nie o okoliczności subiektywne, wynikające z woli lub zaniedbań strony. Wnosząc skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, strona musi zatem wykazać,

że nieskorzystanie przez nią z przysługującego środka prawnego nastąpiło z wyjątkowych powodów, takich jak ciężka choroba, katastrofa, klęska żywiołowa czy wyjątkowe okoliczności leżące po stronie osób trzecich, które obiektywnie rzecz biorąc uniemożliwiły wniesienia środka zaskarżenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 2 lutego 2006 r., I CNP 4/06, z dnia 29 listopada 2006 r. II CNP 85/06, nie publ., i z dnia 7 lutego 2008 r., IV CNP 217/07, OSNC-ZD 2008, Nr 4, poz. 114).

W związku z tym trzeba uwzględnić, że pozwany złożył dnia 8 marca 2015 r. wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia zaskarżonego wyroku. Postanowieniem z dnia 7 kwietnia 2015 r. Sąd Okręgowy w P. odrzucił jako spóźniony zarówno ten wniosek jak i wniosek o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia tego wyroku. Postanowienie to uprawomocniło się bez jego zaskarżenia w części odmawiającej uzasadnienia oraz jego doręczenia (art. 394 § 1 pkt 4 k.p.c.).

Spóźniony wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia zaskarżonego wyroku jak i niezaskarżenie odmowy uzasadnienia i jego doręczenia nie mieszczą się w przedstawionym wyżej rozumieniu wyjątkowych wypadków usprawiedliwiających nieskorzystanie przez stronę z przysługujących jej środków zaskarżenia. Nie zachodzi zatem przewidziana w art. 424¹ § 2 k.p.c. niezbędna przesłanka dopuszczalności skargi w postaci wyjątkowego wypadku usprawiedliwiającego nieskorzystanie z przysługującego środka zaskarżenia wyroku sądu pierwszej instancji. Nie zostały wykorzystane wszystkie możliwości zmierzające do wniesienia apelacji od niekorzystnego dla pozwanego wyroku.

Z przedstawionych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak wyżej na podstawie art. 424⁸ § 2 k.p.c.